

עלון בנגינות מזמור שיר

בס"ד

כניסת שבת 7:10
יציאת שבת 8:28

הוצאה לאור:
יצחק חלבה 052-6025436

גיליון מס' 1015 יח' סיון תשפ"ה

בהעלותך

רעיונות על הפרשה על פי תורתו של הרב אביגדור נבנצל שליט"א

מובא בפרשתנו על קבוצת אנשים שבעת הקרבת קורבן הפסח היו טמאים לנפש אדם וניגשו אל משה רבינו בבקשה מיוחדת: **"וַיְהִי אֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם וְלֹא יָכְלוּ לַעֲשֹׂת הַפֶּסַח בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּקְרְבוּ לְפָנָיו וּלְפָנָיו אָהֲרֹן בַּיּוֹם הַהוּא: וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים הִהְיֵמָּה אֵלָיו אֲנֹנָנוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם לָמָּה נִגְרַע לְבַלְתִּי הַקָּרֵב אֶת הַקָּרֵב ה' בְּמַעֲרֹו בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"** (במדבר ט, 1-11) בעקבות בקשתם נאמרה למשה פרשת פסח שני.

והנה הסבירו חז"ל שמצוות פסח שני ניתנה לא רק לאלו שהיו טמאים או בדרך רחוקה, אלא גם מי שלא הקריב את קורבן הפסח במועדו במזיד רשאי להביא פסח שני. אומנם נחלקו התנאים (פסחים צג.) האם הקרבת פסח שני מתקנת את עונש הכרת שהתחייב אדם על שלא הקריב את קורבן הפסח בזמנו, או שזו מצוה לחוד כעין מצוה חוזרת של הקרבת הקורבן אלא שאין בכוחה לתקן את העונש החמור המגיע לו, אולם בכל מקרה אדם זה לא קיים את עיקר המצוה בזמנה ועל זה נאמר: **"מִעֲוֹת לֹא יִכָּל לְתַקֵּן"** (קהלת א, טו). כך מסביר מו"ר הרב נבנצל שליט"א.

לפני מספר ימים הסתיימו ימי התשלומים שלאחר חג שבועות; מי שלא הקריב ביום טוב שלמי חגיגה או עולת ראייה רשאי להשלים קורבנות אלו במהלך ששה ימים. יש מחלוקת בגמרא (חגיגה ט.) האם ימים אלו הינם תשלומים ליום הראשון, דהיינו: כל אחד מימים אלו הוא תשלום ליום הראשון, או שכולם תשלומים זה לזה, דהיינו: כל אחד הוא תשלום של היום שלפניו. אולם לכל הדעות חייבים לכתחילה להקריב קורבנות אלו ביום טוב ראשון ורק בדיעבד מי שלא הקריב ביום טוב הראשון יכול להשלים את חובו בימים אלו, אלא שאת עיקר המצוה הוא לא קיים. הוא הדין בקורבנות שצריכים להביא בחג הפסח ובחג סוכות - עיקר מצוותם היא ביום טוב ראשון.

דוגמה נוספת לרעיון זה מצינו במצוות ברית מילה. התורה מצווה: **"וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יְמוּל בְּשֶׁר עֶרְלָתוֹ"** (ויקרא יב, ג.) זו אחת המצוות המוטלות על האב - למול את בנו. מה יהיה הדין אם אדם לא מל את בנו ביום השמיני כדבעי? אומר הרב, ודאי שהוא חייב למול את בנו בהקדם האפשרי ובכך מקיים מצוה, אולם מצוות מילה בזמנה הוא לא קיים. הוא הדין במי שמל את בנו ביום השמיני בשעה מאוחרת, כשהיתה אפשרות למול אותו מוקדם יותר, הוא אומנם קיים מצוות מילה בזמנה אך הוא לא קיים את הדין 'ורייזים מקדימים למצוות' שהוא דין דאורייתא.

יוצא אפוא שגם כשקיימת אפשרות להשלים מצוה שהוחמזה בזמנה, הרי שלא תמיד תהיה אפשרות לתקן את המעוות לגמרי וחסרון כלשהו יישאר, וכשם שדרשו חז"ל את הפסוק: **"וַיִּשְׁמְרֵתֶם אֶת הַמִּצְוֹת"** (שמות יב, יז) אל תקרא מצוות אלא 'מצוות' כשם שלהחמצת המצוות לא נדרשת פעולה כלשהי אלא שמספיק למשוך את ידינו מהעיסה והיא מחמיצה מאליה, כך בקיום מצוה אי עשייתה בזריזות תגרום לקלקול שיעשה מאליה.

אדם שמתכנן לפתוח תוכנית חיסכון, הרי שהוא ישתדל להפקיד את כספו בבנק מוקדם ככל האפשר בכדי להגדיל את הרווחים; כל בר דעת מבין שככל שיתעכב בהפקדת הכספים לתוכנית החיסכון

הרי שהוא יפסיד ימים; פעמים שהוא במצב של משיכת יתר והפקדת הכסף עלולה לשנות את מצב החשבון ליתרת זכות. נמצא שהמאחר בהפקדת כספו אינו יכול לטעון טענה מול מנהל הבנק: 'בסופו של דבר הכסף הופקד בחשבון, מה כבר משנה כמה ימים לפני או אחרי?' ברור שטענה זו מופרכת: 'אכן הפקדת, אולם לא הפקדת בזמן, ועל כל הימים שלפני ההפקדה תאלץ לשלם'.

והנה אומר הרב, גם בשמים קיים חשבון בנק של זכויות וחובות, וכשמכניסים זכות לחשבון צריכים להשתדל להכניס אותו בזמן; מה עוד שהחשבון שבשמים הוא במצב של משיכת יתר באופן קבוע שכן דרשו חז"ל על הפסוק: **"בִּי הִקְדִּימֵנִי וְאֶשְׁלֶם"** (איוב מא, ג.) **"מִי קֵלֶס לִפְנֵי עַד שֶׁלֹּא נִתְּנִי לוֹ נִשְׁמָה, מִי מֵל לִשְׁמִי עַד שֶׁלֹּא נִתְּנִי לוֹ בֶּן זָכָר, מִי עֲשָׂה לִי מַעֲקָה עַד שֶׁלֹּא נִתְּנִי לוֹ גִּגְי, מִי עֲשָׂה לִי מִזֻּזָּה עַד שֶׁלֹּא נִתְּנִי לוֹ בֵּית, מִי עֲשָׂה לִי סוּכָה עַד שֶׁלֹּא נִתְּנִי לוֹ מְקוֹם, מִי עֲשָׂה לִי לִוְלָב עַד שֶׁלֹּא נִתְּנִי לוֹ דְּמִים, מִי עֲשָׂה לִי צִיצִית עַד שֶׁלֹּא נִתְּנִי לוֹ טִלְתִּי..."** (ויקרא רבה כז, ב.) יוצא אפוא שאין סוף לחסדים שהקב"ה גומל אתנו, ולמרות שאין כמעט אפשרות לאזן את החשבון בגין כל הטובות שאנו זוכים ממנו יתברך, צריכים להשתדל לפחות לצבור זכויות כמה שיותר במיוחד על ידי קיום המצוות בזריזות.

זריזות בקיום המצוות לא רק מגדילה את זכויותינו, אלא שהיא גם ערובה להצלחת קיומן. דוד המלך מצווה את עבדיו ללכת לגיחון ולמשוח את שלמה למלך ובניהו בן יהוידע אומר: **"וַיֵּעַן בְּנֵיהֶוָה בֶּן יְהוֹיָדָע אֶת הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר אֲמֹן כֵּן יֹאמַר ה' אֱלֹהֵי אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ"** (מלכים א' א, לו) מסביר הרלב"ג: **"היא תפילה שיהיה רצון השם יתברך שיהיה העניין כן, ר"ל שתהיה המלוכה לשלמה"** (שם) שואל הרב: המרחק מירושלים עד הגיחון קצר מאוד, מדוע אם כן יש צורך להתפלל שיצליחו במשימה? מה עלול למנוע מהתוכנית להתבצע?

אומרים חז"ל: **"הרבה קטגורין יעמדו מכאן עד הגיחון"** (ב"ר עז, ב.) ולמרות המרחק הקטן מירושלים ועד הגיחון, עלולים להיות עיכובים רבים שיחמיצו את המצוה ועל כן צריכים תפילה.

חייבים להשתדל ולהוסיף זריזות במצוה ככל האפשר, ולא רק בכדי לקיים את הדין 'זריזים מקדימים במצוות', שכן המזדרז להיכנס לבית המדרש יספיק הרבה יותר בלימודו, והוא אף ילמד בהתלהבות גדולה יותר וישתדל להבין ולברר כל סוגיה עד תום. כמו כן המזדרז להגיע מוקדם יותר לתפילה אינו זקוק לדלג קטעים ולהשלימם בסוף התפילה, הוא גם לא יפספס שום קדיש.

בנוסף לכל האמור הזריזות מצביעה על אהבת הדבר הנעשה. כשמכריחים את האדם לעשות דבר בעל כורחו ואותו עניין אינו אהוב עליו, הרי שהוא יעשה את הדבר בעצלותיים; אם למשל נכריח בן אדם לרוץ במשך תשעים דקות, הדבר יהיה עבורו עול קשה מנשוא. לעומת זאת ילד המשחק כדורגל מסוגל לרוץ במגרש ולהינות מהריצה שכן הוא עושה את מה שאהוב עליו.

בתחילת הפרשה כתוב על אהרון: **"וַיַּעַשׂ כֵּן אֶהֱרֹן כֹּהֵן אֱלֹהֵי מוֹלַח בְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ הָעֶלְיָה זֶרְתִּיהָ"** (במדבר ח, ג.) מסביר רש"י: **"להגיד שבחו של אהרן שלא שינה"**. מהו הניסיון הגדול כל כך בעובדה שלא לשנות את ציווי ה' בהדלקת המנורה? התשובה היא: 'שלא שינה' כלומר, שבאותה התלהבות שהדליק את המנורה ביום הראשון הוא המשיך להדליק כל יום למרות שזו אותה פעולה. נלמד מכאן לקיים כל מצוה בהתלהבות ובזריזות וכך נזכה לכל הברכות הכתובות בתורה.

שבת שלום יצחק חלבה

לעילוי נשמת אאמו"ר אברהם (אלברטו) בן מרים חלבה, יוסף הכהן בן קלרה, מרטין בן ברנרדו, מנחם מבשר בן הרב דוד ואסתר הי"ד, אליהו בן עישה, חיים יוסף בן שרה, יעקב בן נעומי, יצחק בן חנה, דוד חי בן יפה, שלמה בן כזאלה, שלום בן שמחה, מרת אמי אולגה בת קלרה, חיה אסתר בת יעקב אריה, ציפורה בת מסעודה, רחל בת יעקב ורדובצקי, יהודית בת שרה, תמר בת שרה ת.צ.ב.ה.

המעוניין לקבל כל שבוע את העלון בדואר אלקטרוני ניתן לשלוח בקשה למייל: jalabe2013@gmail.com ללא תשלום לזכויות הרבים

השיחה נערכה על פי הבנתו של העורך. כל טעות או חסרון יש לתלות בעורך בלבד